

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблену у Полтавському університеті економіки і торгівлі

Характеристика освітньо-професійної програми «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розробленої у Полтавському університеті економіки і торгівлі, з точки зору набуття здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права передбачає акцент на її спрямованості на підготовці кваліфікованих юристів шляхом поглиблення та удосконалення загальних і фахових, предметних компетентностей із застосування правових інститутів та правових норм фундаментальних галузей права, формуванні здатності розв'язувати складні задачі дослідницького або інноваційного характеру у приватній чи публічній сферах життєдіяльності кожної людини з урахуванням викликів і загроз сучасності та розширення можливостей їх подолання, що, своєю чергою, відповідає Місії та Стратегії розвитку університету на 2022-2027 роки.

Надзвичайно важливим є врахування здобутків провідних закладів вищої освіти щодо підготовки фахівців із застосуванням принципу «liberal arts education», запровадження якого передбачає, зокрема, залучення здобувачів вищої освіти як активних та конструктивних партнерів, що супроводжується розподілом відповідальності за очікувані результати навчання, яка підвищується на підставі поглибленого опанування обов'язкових освітніх компонентів за одним із блоків вибіркового компонентів професійного спрямування, включених до навчального плану освітньо-професійної програми. Задля оволодіння, розширення та/або поглиблення загальних і спеціальних компетентностей, досягнення відповідних їм програмних результатів навчання. Перевага надається вибілковим дисциплінам, що охоплюються сферою правосуддя, правоохоронної і правозахисної діяльності (конституційна юрисдикція, судоустрій і прокуратура України та інші) або

сприяють професійному розвитку з міжнародного економічного права (корпоративне право, міжнародні ділові операції, інвестиційне право та інші).

Наявність вибірових блоків навчальних дисциплін є «must-have» інструментом для сучасного правника. Вибіркові блоки навчальних дисциплін дозволяють йому сформувати індивідуальну траєкторію навчання залежно від кар'єрних уподобань: чи планує він займатися правозахисною діяльністю, чи працювати в державних органах та органах місцевого самоврядування та надасть перевагу сфері приватного бізнесу. З точки зору регіональних потреб вибіровий блок «Професійний розвиток з міжнародного економічного права» є стратегічно важливим не лише для роботи в міжнародних організаціях та структурах Європейського Союзу, але й відновлення промислового та аграрного потенціалу Полтавщини.

Рекомендуємо в межах виробничої практики приділити більше уваги аналізу реальних кейсів, які б дозволяли перетворювати теоретичні знання у практичні навички. Здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право було б корисно залучати до надання правничої допомоги, консультацій населенню, розробки проєктів відповідних документів

Отже, освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, підготовлена у Полтавському університеті економіки і торгівлі, окрім теоретичної бази має чіткий прикладний вектор. Освітньо-професійна програма заслуговує на високу оцінку та рекомендована до впровадження як така, що готує конкурентоспроможних фахівців.

Перший проректор Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана, д.ю.н., професор, член Науково-консультативної ради Верховного Суду

 Андрій ОМЕЛЬЧЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблену проєктною групою у складі науково-педагогічних працівників Полтавського університету економіки і торгівлі

Освітньо-професійна програма «Публічне адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D 8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблена проєктною групою у складі науково-педагогічних працівників Полтавського університету економіки і торгівлі відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» та враховує вимоги Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України для другого (магістерського) рівня вищої освіти, є актуальною і має прикладну спрямованість.

Метою цієї освітньо-професійної програми є підготовка кваліфікованих юристів шляхом поглиблення та удосконалення загальних і фахових, предметних компетентностей із застосування правових інститутів та правових норм фундаментальних галузей права, формування здатності розв'язувати складні задачі дослідницького або інноваційного характеру у приватній чи публічній сферах життєдіяльності кожної людини з урахуванням викликів і загроз сучасності та розширення можливостей їх подолання. У документі визначено предметну область, наведено її опис, зазначено її орієнтацію щодо формування у здобувачів вищої освіти здатності виконувати професійні завдання, пов'язані з розв'язанням задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

До особливостей програми розробниками віднесено надання освіти здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти, поглиблення та удосконалення загальних і фахових предметних компетентностей із

застосування правових інститутів та правових норм фундаментальних галузей права, що дозволяють реагувати на сучасні виклики і загрози виконанню завдань та обов'язків відповідного рівня професійної діяльності, а також здійсненню організаційної й аналітичної, консультативної діяльності суб'єктів господарювання, зокрема системи споживчої кооперації, органів публічного управління та адміністрування, судових і правоохоронних органів; розвиток професійних і лідерських якостей, послуговуючись Болонською парадигмою, в центрі якої перебувають студентоцентровані та зорієнтовані на результат програми вищої освіти на основі ступеневого навчання.

Структура освітньої програми передбачає можливість формування у здобувачів вищої освіти індивідуальної освітньої стратегії залежно від обраного здобувачами вибіркового профілю освітніх компонентів, спрямованих на розширення та поглиблення окремих компетентностей («Правосуддя, правоохоронна і правозахисна діяльність», «Професійний розвиток з міжнародного економічного права»).

В рамках освітньо-професійної програми реалізується проект подвійних дипломів з Університетом Вісмара (University of Applied Sciences: Technology, Business and Design) (м. Вісмар, Німеччина) і здобувачі, які беруть в ньому участь, отримують можливість обирати освітні компоненти із переліку, запропонованого університетом-партнером.

Передбачена необхідна практична підготовка майбутніх фахівців, що забезпечує умови для оволодіння компетенціями та соціальними навичками, необхідними у їх подальшій професійній діяльності. Форми і методи навчання, викладання та контроль знань магістрантів сприятимуть досягненню заявлених у освітньо-професійній програмі цілей і програмних результатів навчання, відповідають вимогам академічної доброчесності й принципам академічної свободи.

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D 8

Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблена проєктною групою у складі науково-педагогічних працівників Полтавського університету економіки і торгівлі вирізняється чіткою структурою, запровадженням системного підходу до її побудови. Освітні компоненти, включені до програми, розроблено на достатньому професійному рівні із врахуванням суспільних і виробничих потреб національної економіки, що в сукупності дає можливість досягти поставленої мети і програмних результатів.

Отже, маємо підстави рекомендувати рецензовану освітньо-професійну програму підготовки магістрів зі спеціальності D 8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, яка реалізується керівництвом і навчально-педагогічними працівниками Полтавського університету економіки і торгівлі.

Рецензент

Завідувач відділу правової взаємодії
бізнесу і держави Науково-дослідного
інституту приватного права і
підприємництва імені академіка Ф.Г.
Бурчака НАПрН України, доктор
юридичних наук, ~~старший науковий~~
співробітник

Валерій Полюхович

*Згодом Полюховича
Валерія Полюховича
завершено!*
*Завідувач відділу
з правових питань
І. Соловйова Космопурова Тетяна*

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблену проєктною групою Полтавського університету економіки і торгівлі

Проєкт освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблена проєктною групою Полтавського університету економіки і торгівлі, має високий рівень науково-методичного обґрунтування та відповідає вимогам стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений та введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 643) з урахуванням дескрипторів Національної рамки кваліфікацій другого (магістерського) рівня вищої освіти. Системний підхід до формування компетентнісної моделі випускника, дозволяє органічно поєднувати фундаментальну теоретичну підготовку з набуттям прикладних навичок, необхідних для провадження професійної діяльності.

Розробники освітньо-професійної програми вдало використовують профільний потенціал університету для посилення правової підготовки, що цілком відповідає Місії та Стратегії розвитку університету на 2022-2027 роки. Формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей у сфері правового регулювання економіки відбувається завдяки сукупності нормативних дисциплін, що включають, зокрема, міжнародне економічне право. Такий підхід у поєднанні з поглибленням та розширенням цих компетентностей завдяки опануванню дисциплін вибіркового профілю, присвяченого професійному розвитку з міжнародного економічного права, сприяє підготовці фахівців, здатних здійснювати комплексний юридичний супровід різних сфер економічної діяльності.

Реалізація вибіркового профілю освітньо-професійної програми, присвяченого сфері правосуддя, правоохоронної та правозахисної діяльності дозволяє здобувачам вищої освіти вибудувати індивідуальну освітню траєкторію, поглиблюючи та розширюючи компетентності у цій сфері.

Спеціальність Д8 Право входить до переліку регульованих спеціальностей, тож працювати за цією спеціальністю можуть лише ті фахівці, які її здобули. Відтак навчання, проходження практик – виробничої і переддипломної практики, що забезпечують належну апробацію теоретичних знань, а потім і професійна діяльність, підпорядковуються певним нормам і, водночас позбавлені формальностей.

Змістове наповнення освітньо-професійної програми підпорядковується державою встановленим вимогам до здобуття юридичної освіти, проходження практичної підготовки та доступу до професії адвоката, прокурора, судді, нотаріуса, юрисконсульта та інших. Це дозволяє укласти договори з підприємствами, установами, організаціями задля підготовки юристів.

Вважаємо за доцільне організувати презентації, зустрічі з представниками юридичних професій, які після завершення навчання в магістратурі успішно склали кваліфікаційні іспити, пройшли стажування, отримали свідоцтво для отримання доступу до окремих регульованих професій.

Освітньо-професійна програма «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Д8 Право галузі знань Д Бізнес, адміністрування та право, розроблена проектною групою Полтавського університету економіки і торгівлі є завершеним нормативним документом, що відповідає сучасним вимогам ринку праці. Вона може бути рекомендована до затвердження Вченою радою університету та впроваджена в освітній процес.

Рецензент, заступник голови Полтавського
окружного адміністративного суду,
кандидат юридичних наук

Наталія АЛЕКСЄЄВА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, що підготовлена для впровадження у Полтавському університеті економіки і торгівлі

Освітньо-професійна програма «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, що підготовлена у Полтавському університеті економіки і торгівлі, має прикладну спрямованість та відповідає актуальним запитам ринку праці на фахових юристів. Документ засвідчує необхідність забезпечення разом із фундаментальною теоретичною практичною підготовкою правників, які розуміють і вміють виконувати професійні завдання, пов'язані з вирішенням задач дослідницького та/або інноваційного характеру у приватній чи публічній сферах життєдіяльності кожної людини, можуть швидко адаптуватися до викликів і загроз сучасності та розширення можливостей їх подолання.

Дається взначки чітка структуризація професійної підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти. Включення до обов'язкових компонентів таких дисциплін як «Кримінально-процесуальне доказування» та «Теорія і практика медіації (посередництво)», «Юридичні інновації» та інших свідчить не лише про розуміння розробниками необхідності створення сучасного профілю юриста, але й залучення до проведення навчальних занять науково-педагогічних працівників з практичним досвідом роботи, а також тих, хто поєднує викладання в закладі вищої освіти з юридичною практикою, що забезпечує можливість отримання здобувачами вищої освіти практичних вмінь і навичок. Освітньо-професійна програма передбачає проведення практики в судах, органах адвокатури, юридичних компаніях, органах нотаріату, прокуратури тощо в обсязі 20 кредитів ЄКТС, тобто 22,22 %, а також використання серед форм підсумкового контролю знань публічних захистів звітів з практик.

Формування у здобувачів вищої освіти soft skills шляхом опанування навчальних дисциплін одного з вибіркового профілів дозволяє їм бути успішними незалежно від специфіки діяльності та напрямку, в якому вони працюватимуть. Наприклад, вибіркового профілю «Правосуддя, правоохоронна і правозахисна діяльність» включає дисципліни «Запобігання та протидія домашньому насильству», «Психофізіологічна діагностика особи із застосуванням поліграфа», а вибіркового профілю «Професійний розвиток з міжнародного економічного права» – «Міжнародні ділові операції», «Проектно-грантова діяльність».

Разом з тим, з метою посилення конкурентоспроможності випускників та їхньої швидшої адаптації до практичної діяльності, вважаю за доцільне висловити наступні пропозиції щодо постійного розширення баз практик за рахунок підприємств, установ, організацій, які досить ефективно здійснюють свою діяльність в юридичній сфері; створення можливостей проходження практики здобувачами юридичної освіти за кордоном.

Освітньо-професійна програма «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі є якісною, сучасною освітньо-професійною програмою, за якою забезпечується підготовка кваліфікованих правників.

Рецензент:

адвокат, керівник адвокатського бюро:

«АДВОКАТСЬКЕ БЮРО ВАСИЛЯ КУЧЕРА»

доктор філософії за спеціальністю 081 Право

